

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
з год. 5-й пополудни.
Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиция
місцева в Агенції Ляндовского
в пассажі Гавсманна.
Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня ави-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Справа язикова

в урядах державних.

Ми доносили вже раз на сім місці, що поодинокі клуби польської більшості соймової дуже неохотно дивлять ся на внесення пос. Вахнянина, змагаюче до управильнення язикових відносин в державних урядах Галичини. Опозиция сих клубів не ослабла і доси. Справа поступила лише на стільки в перед, що внесення пос. Вахнянина взяла адміністраційна комісія на денний порядок двох послідних своїх засідань (ві второк і в середу) і вислухала справоздання референта субкомітету, вибраного ad hoc, пос. Пілята. В адміністраційній комісії засідав з руских послів лише др. Окуневський. Референт, др. Пілят представив комісії, що руский нарід вправді посідає широкі права язикові на основі правительственных розпоряджень з давніших літ (1860—1869) і з пізніших часів, але розпорядження ті не виконують ся. За скликанем анкети, що мала би застановити ся над сею справою, референт заявив ся, з огляду, що справа ся не потребує ніяких розслідувань, бо згадавши розпорядження всім звисні. Він предложив проте, щоби підняте питання язикове в державних урядах адміністраційна комісія полагодила вже тепер позитивно, а то в той спосіб, щоби сойм яко такий завіззав правительству, щоби оно поки-що веліло урядам галицким строго придержувати ся існуючих вже розпоряджень в користь прав язика руского в прилюднім життю. Адміністраційна комісія не рішила, пійти далше о один крок в перед і предложити соймови закон язиковий, котрим би признано і розширено права язика руского.

О скільки нам донесено, то і проти такої односторонньої полагоди внесення пос. Вахнянина в комісії самій підносили ся численні протести. Ми не розвідувались, хто протестував, хоч догадуємось, що негация вийшла з того табору, що стоїть принципіально на становиску негати́вним супроти всіх змагань руского народу. Предложення адміністраційної комісії прийде ще сеї сесії на порядок денний краєвого сойму. Форми его ще не знаємо докладно, знаємо лише головну тенденцію. Тож і здержуємо ся на разі, висказати наш суд о справі, в такий спосіб полагожденій. На разі можемо лише перевірити, що адміністраційна комісія заняла в тім ділі становище, що соймови не прислугує право, рішати о уживанню краєвих язиків в прилюднім життю дорогою законодатною, а полишає справу управильнюваня язикових відносин в урядах державних компетенції правительства. Мотивом до занятя такого становиска була ся обставина, що доси ані рада державна ані жаден з соймів краєвих не взяли ся за полагоду сеї справи дорогою законодатною. Доси одержали язикі краєві ширші або менші права виключно дорогою розпоряджень правительственных. Сталось так в Галичині, в Чехії, на Мораві і в деяких полудневих провінціях.

Відповідь правительства

на інтерпеляцію пос. Вахнянина і Небиловця.

На 26. засіданню соймовім відповів ц. к. правительственный комісар. гр. Лось, на згадану інтерпеляцію таке:

«На інтерпеляцію, внесену на засіданню вис. Сойму 27. січня с. р. послами Вахнянином і товаришами в справі руских написей на будинках судових і у внутрі сих будинків, як і на будинках скарбових — і на інтерпеляцію, внесену на засіданню вис. Сойму з 30. грудня 1897 р. послом о. Небиловцем і товаришами в справі таких написей на будинку податкового уряду в Рожнітові, маю честь відповісти:

Що до судових будинків, зарядила президія вишого суду краєвого у Львові вже в наслідок бажання, висказаного репрезентантами руского народу в 1895 р., на підставі уповномочення міністерства справедливости рескриптом з дня 15. падолиста 1895 ч. 10.083 доповнене емблематів на судових будинках і таблиць орієнтаційних доданем написей в рускім язичі. Коректура емблематів була довершена по найбільшій часті у Львові президією вишого суду краєвого, котрій суди надсилали емблемати до перемальованя. Лише на кількох емблематах, представляючих ся в формі двоголового вірла германських розмірів, позначені сл. уміщене написи в двох язиках на разі неможливим.

Тим самим рескриптом поручила президія вис. суду краєвого всім президіям судів колегіальних I інстанції і начальникам повітових судів всхідної Галичини, щоби заосмотрено таблиці орієнтаційні у внутрі будинків судових також рускими написями, а то о скільки ся зміна могла бути довершена без коштів, зараз, в противних случаях при нагоді обновлюваня таблиць.

Очевидно дотикають сї розпорядження також і спорядження нових орієнтаційних таблиць, спонуканих приписами нової цивільної процедури і нової судової інструкції. Рескриптом з 11. падолиста 1897 р. до ч. 16142 поручила також президія вишого суду краєвого президентам і начальникам судів, щоби зарядили оповіщене годин урядових як і можливого ограничення сих годин на таблицях у внутрі будинків судових в язиках польскім і рускім.

О скільки сї зарядження точно виконано в судах станиславівського округу, про що інтерпеляція згадує, президія вис. суду краєвого зажадала справоздання від окружного суду в Станиславові.

З предложеного справоздання виходить, що на будинку окружного суду в Станиславові дійсно уміщено два емблемати лише в польскім язичі, а то з технічної конечности, позаяк написові стяжки на однім емблематі були так малі і вузкі, що четке уміщенє написи в двох язиках було неможливе. Емблемат на повітовім суді в Станиславові має також і напись руску, позаяк уміщенє такої написи було технічно можливе.

Президія вис. суду краєвого у Львові поручила вже судови окружному в Станиславові, щоби емблемат, уміщений на будинках окружного суду для справ цивільних і карних, прислано до президії вис. суду краєвого у Львові для перемальованя, взглядно переробленя в сей спосіб, щоби оба язика, польскій і руский, були на нїм увзгляднені.

Дальше виходить з справоздання президії окружного суду в Станиславові, що для деяких

повітових судів округу станиславівського замовлено написи, оповіщення і т. д. лише в польскім язичі. Стало ся се без відомости президента суду окружного і без участі інструктора радника Лехіцкого, через підрядного судового урядника, до котрого начальники повітових судів приватно удали ся.

І в тім напрямі видала президія вис. суду краєвого порученє, щоби зарядження заключені в рескриптах призидії вис. суду краєвого з 15. падолиста 1895 ч. 10.083 і з 11. падолиста 1897 р. ч. 16142 були рішучо як в найкоротшій часі виконані.

Рівнож і що до будинків властей скарбових, видала президія ц. к. краєвої дирекції скарбу вже перед внесенєм сих інтерпеляцій розпорядженє, щоби на локальностях, занятих властями і урядами скарбовими у всхідній часті Галичини були уміщені написи в обох краєвих язиках. В сих случаях, де сего розпорядження не виконано, президія ц. к. краєвої дирекції скарбу зарядить в найближшій будучности, що потрібно.

Річ посла Заячківського

виголошена в краєвім соймі на 15. засіданню дня 31. січня, при нагоді справоздання шкільної комісії о середніх школах.

Висока Палато!

Забираючи слово в сій справі, хочу зазначити свої і погляди моїх товаришів на розвій середніх шкіл, іменно руских гімназий і руских паралельних клас. Як відомо всім нам, то рускі послы борють ся з невеликими труднощами, коли приходять ся їм переперти внесенє на заснованє рускої гімназії або руских рівнобіжних клас. Справа така іде через різні алеmbіки, таким дійде до позитивного результату. Але і по заснованню рускої гімназії або класу, трудности ті не устають, а являють ся нові, чи то розходять ся о уміщенє класу, чи о сили учительські.

Що до уміщованя, то директор гімназії, при котрій руска паралельна класа має завести ся, буває в найбільших клопотах, бо не знає, де ту сирітку притулити. Він має ледви стільки комнат, що вистають на уміщенє класу головних з язиком викладовим польским. Тож змушений, з конечности сю руску паралельку приміщувати в якійсь комнатці, що зовсім не надає ся на шкільну класу, а звичайно буває або вогка або вонюча. Молодіж поміщена в такіх локалях, западає в наслідок того громад-но на здоровлю.

Так є приміром в Коломиї. Там вже доси є 7 клас паралельних з руским язиком викладовим, іменно одна класа підготовляюча а 6 клас гімназійальних. — Як ті класи поміщені, свідчить факт, що перед чотирма роками навістив їх Его Ексц. бувший намістник Бадені і сказав, що класи ті не мають відповідного уміщення і заходить конечна потреба, розширити будинок, де молодіж руска могла би відповідно помістити ся.

По чотирох роках не зроблено в сій справі майже нічого, бо як сам справоздавець каже, ледви куплено ґрунт під будову павільону. Я бою ся проте, що з будовою буде ще гірше, що она ще довше потриває. Очевидно, вийде се на шкоду шкільництва, як і на шкоду здоровля бідної молодіж.

Тому позволю собі поставити резолюцію

засиваючи правительство, щоби оно приспіншило будову згаданого павільону для рівнобіжних руских клас при гімназії в Коломиї.

Друга трудність що до руских гімназій лежить в недостатку сил учительских. Ся трудність дуже поважна. Сему браку треба зарадити. А можна би зарадити ему в сей спосіб по моїй думці, щоби учителів-Русинів, яких проти їх волі перенесено в західну часть краю, назад перенести на схід. А по при се було би, думаю, ділом конечним, щоби на львівськїм університеті відкрити доцентуру на філософічнім факультеті для тих кандидатів учительского стану, що думають викладати в руских гімназіях. Тоді ті кандидати не зможуть заставляти ся тим, що они не знають рускої термінології. Для того і в тім напрямі позволю собі поставити резолюцію, іменю: «Взиває ся ц. к. правительство, щоби постарало ся о установлене доцентур з руским языком викладовим для поодиноких предметів філософічного виділу львівського університету».

Надію ся також, що краєвий виділ, як о сїм згадує поважаний п. справознавець, прийде в поміч відповідними стипендіями тим кандидатам, що наміряють учити в руских гімназіях.

В кінці позволю собі ще одно запримітити. Не можу іменню поминути числа молодежи рускої в гімназіях в Галичині. Як свідчить справознавець шкільної краєвої ради, то маємо в середних школах наших 12.320 Поляків а 2517 Русинів. Пропорція аномальна. Застановляючи ся над причиною сеї диспропорції треба признати, що головна причина єї суть убожество, високі такси шкільні, дороге і непотрібне умундуроване, а в деяких случаях і се, що деякі учителі відносять ся ворожо до руских учеників.

Так, приміром, звісно мені, що один учитель гімназії брідської устроїв собі формальне польоване на руску молодіж. Сей пан позволив собі недавно сказати в класі шестій гімназійній ті слова: «Rusini! Tamtego roku bylo was 22, w tym roku zdесumowalem was na 7, ale do matury nie puszczę żadnego Rusina». (Пос. Солеский: Так! се правда!) Той пан в сей спосіб обиджає не лише чувства народні молодежи але також своїх товаришів учителів-Русинів. І прийшло до того, що з причини такої обиди директор сеї гімназії мусів навіть вдати ся в сю справу і через перепросини єї полатодити. Думаю, що таке нетактовне поведене учителів, хотя дуже рідке, причиняє ся до відстрашування рускої молодежи від гімназій і не повинно повторятися. На тім кінчу і прошу о принятє таких резолюцій:

Взиває ся ц. к. правительство, щоби приспіншило будову павільону для рівнобіжних клас руских при ц. к. гімназії в Коломиї» і

«Взиває ся ц. к. правительство, щоби піддержало змаганя до виображення доцентів з руским языком викладовим для поодиноких предметів філософічного виділу львівського університету, уділяючи в тій цілі наукові стипендії відповідним кандидатам».

Обі резолюції прийняв соїм краєвий майже одноголосно.

Річ Впреосв. еп. Константина

в обороні „Просвіти“, виголошена на 26. засіданні соїму, 16. лютого.

Висока Палато!

Дискусія, яка вивязала ся над сею позицією, прибрала дуже широкі розміри. Я мою промовою не хочу довго займати вис. Палату. Зазначу лише кількома словами моє становище і попрошу прийняти відповідне внесенє.

Піднесена пос. Целецким книжочка мені не знана. Проте не можу сказати, чи дійсно містять ся там уступи невідповідні чи ні? Але маю ніякої причини сумнівати ся о тім, що пос. Целецкий ту книжочку прочитав і на тій підставі висказав свої заміти і поставив своє внесенє. Але мимо того мушу звернути увагу вис. Палати на те, що «Просвіта» має великі заслуги, бо через добрий протяг часу подавала она добру страву народови нашому і довела до того, що нарід наш забрав ся нині до читаня і розсмакував ся в тім читаню. «Просвіта» видала багато добрих книжочок. Сего ніхто в тій вис. Палаті не заперечить. Застереженє, яке по-

ставила бюджетова комісія при сій позиції для краєвого виділу, думаю, що потрібне, а в рамках сего застереженя містить ся все, що потреба, щоби не видавано відповідних книжочок. З промов послів Барвіньського, Вахнянина і Савчака показує ся вже, що они також будуть докладади заходів, щоби виділ «Просвіти» видавав лише відповідні книжочки. Я з моєї сторони можу запоручити, що також доложу стараня, щоби дійсно лише здорову поживу духову подавано нашому народови. Для того і прошу вис. Палату, щоби се панове прийняли внесенє бюджетової комісії. До пос. же Целецкого звертаю ся з прошенєм, щоби він своє внесенє зволив цофнути. (Оплески).

Вісти політичні.

По повороті князя Любоковича з Відня пішла поголоєска, що в ческїм соїмі не прийде до адресової дебати. Правительство обавляє ся, щоби з нагоди тої дебати не заострили ся відносини між Німцями а Чехами, що могло би бути не на руку Гавчови. Залишенє дебати адресової могло би тільки тоді наступити, коли би в ту справу хотів вдати ся краєвий маршалок, кн. Любокович. Молодочехи предвиджуючи ту евентуальність, заповіли устами п. Герольда, що в такім случаю посунуть ся до крайности. Politik пригадує Гавчови, щоби він не важив ся нічого рішати без згоди Чехів, хотьби навіть в порозуміню з краєвим маршалком. Сли би не дійшло до адресової дебати, то Politik грозить, що наступить чеська опозиція. Чи прийде до адресової дебати, годі днесь осудити. Сли замкненє соїму наступить вже слідуєчого тижня, то не буде часу на адресову дебат.

Вчера відбула ся нарада у маршалка праского соїму в справі, чи має бути дебата адресова в повній палаті.

Deutsches Volksblatt робить закиди гр. Голуховському, що він своєю політикою в кретьнській справі шкодить Австрії в єї добрих відносинах до Росії. Причину такого поступованя добачує сей дневник в національнїм походженю гр. Голуховського. Племя, до котрого належить гр. Голуховский, — кінчить „D. Volksblatt“ — не може хотьби із взгляду на традицію, провадити правдиво австрійської політики супротив Росії.

Ost. Rundschau пригадує німецькій публіці зоборону ношеня буршівських відзнак і бажає, щоби она стала ся для Німців тим, чим є языкові розпорядженя гр. Баденього.

В Градцу прийнято в соїмі деякі зміни що до окружних репрезентацій. Найголовнішою зміною є слідуєча: До круга більшої поєїлости належать ті земельні маєтки, котрі платять річно не менше як 60 зр. податку ґрунтового і будинкового разом. Словінці противили ся сій зміні.

В дальматійськїм соїмі рішено вислати адресу до трону. В дискусії народово-кроматі послї домагали ся полученя Далматії з Кроматією. Сербї і Італіянці супротивили ся сему домаганю.

Тривестинський соїм прийняв резолюцію, ззиваючи правительство до заснованя італійського університету і учительської семінарії в Тривесті.

З процесу Золі. Згаданий нами знаток письма, Франк, є брукеельським адвокатом. До Парижа прибув він в інтересі одної своєї клієнтки, коли увагу єго звернула справа bordereau. Одержав ориґінальний лист Естергазого і перевів на нїм дохожденє. Тепер станувши за свідка зізнав Франк, що bordereau писав Естергази. Зізнаня свої доказував фігурами і рисунками на таблиці. Більшість праси признає, що єго погляди зробили на судиях велике враженє. Франк є з походження жидом. Крім Франка признало ще 4 графольогів, що письмо bordereau є тотожним з письмом Естергазого. Тим вєім зізнаням заперечив г. Pellieux, слідчий судия в процесі Естергазого і командант Парижа. Свідок сей доводив, що приватні графольогі не можуть тут рішати, бо їх докази онерті не на ориґіналі, а на фотографіях, котрі вєї були невірні. Оборонці Золі покликали навмисно вєїх таких знатоків графольогії, котрі не бачили ориґіналу. Против Драйфуса говорить сам зміст bordereau, котре може походити тільки від офіцера артилерії.

Є в нїм бесіда про гидравлічну гальму ч. 120. Се вираженє «ч. 120» є строго артилерське. Ніякий офіцер піхоти неміг би єго ужити. Нас — сказав Pellieux — мало обходить ревізія процесу Драйфуса; ми були би щасливі, наколи би военний суд був уневинив Драйфуса, бо не було би зрадника. На виводи Pellieux-а хотів відповідати адв. Labori, але трибунал не допустив єго до слова. Відтак зажадав Labori ориґіналу bordereau, на що знова не згоджено ся. До розправи стає також Естергази.

До «Frankf. Ztg.» доносять з Царгорода, що султан просив барона Calice-а, щоби предложив державам кандидатуру турецького посла в Бельгії Каратеодорого на губернатора Крети. Calice відказав посередництва. Предприятї султаном розвідуня в Петербурзі і в инших дворах вказали, що кандидатури князя Юрія не покине Росія рішучо.

Німеччина в заплату за замордованє моряка Шульда в хінськїй пристани Чімо, одержала позволенє на будову залізницї з Кіао-Чау до Ітчау. Є се окружне місто на заході від Кіао-Чау в провінції Шантунґ. Росія хоче вести дальшу будову залізницї в Манджурії і вже уловажнила свого посла в Хінах, щоби в тій справі вів переговори з хінським правительством.

З Соїму.

(27. засіданє ранне і вечірне, 17. лютого)

На раннішїм засіданні покінчено спеціальну розправу над бюджетом. Бюджет прийнято від рубрики X. до кінця майже без зміни.

Вечірнє засіданє було сим інтересовнє, що на нїм розвела ся широка дискусія над внесеннями пос. Вайґля в справі зміни організації виборчої соїмової і пос. Яблоньського в справі побільшеня послів з міст. Послїдний домагав ся, щоби міста Подгуже, Ясло, Сянік, Вадовиці і Бережани вибирали окремих послів. При дебаті над внесеннями Вайґля забирали слово послї: Вівієн (Подольак), Щевановский, Войт. Дідушицкий, Романович і гр. Тарновский. Крім того вніс пос. Кульчицкий, щоби вибори з IV. курії (сільської) відбували ся безпосередно. Пос. Вівієн боїть ся V. курії в соїмі. Він наводить в своїй промові послїдні бурди в радї державній і не бажає, щоби такі сцени завели ся і в соїмі галицькїм. Пос. Шепаньский держав опять дуже широку річ. Він надіє ся, що самі консерватисти колись поставлять таке внесенє на заведенє V. курії в соїмі. Автократи, як Наполеон III, Бісмарк, Дізраелї, Таффе, а навіть Бадені розширили право виборче. Як можна жадати щоби «Коло» було солідарне з соїмом, наколи в радї державній засідають послї з V. курії, а в соїмі їх нема? Шляхта мусить переняти ся ідеями демократичними. Треба пійти в народ. Нині воюють арміями і побідають. Треба і широкої армії горожанської, наколи хто хоче побідити політичного ворога. Нам не страшні послї V. курії. Аж зблизимо ся до них. Лучше най радять з нами спільно в соїмі, як щоби конспіровали поза соїмом. Се буде пропаганда народних ідей в найширших масах. Політичні відносини суть тепер дуже хитливі. З Відня може прийти всяке лихо. Стара рада державна зробила дуже багато. Від нової я сам не надію ся добра. Від часів гр. Таффого почалась декаденція перляментаризму. Він був архаїчним мужем державним. Він не служив інтересам народів а лише був вірним слугою короля. Таффе — то фіяско. Великий політик, що удавав за вєїгди легкодуха. Він гордив перляментом, не любив єго, ненавидів навіть, багателізовав єго. Єго багателізацію стали наслідувати небавомі самі члени парламенту. Тепер лекція ся видала плоди, тепер вєї вже, іменню праса, багателізують собі парламент. Ідеалїзм забрав ся з ради державної. Друга причина паденя перляментаризму лежить в тім, що вєї клуби розстрєвнї. Один посол підставляє другому ногу. Рус і Бернрайтер кинули бомбу під ноги свого міністра, гр. Вурмбранда. Міністри, як Пленер заводять суспільність в надїях. Пленер стояв довгий час на чолі борців о права національні, пізнїйше став дуже уміреним (яко міністер), а в кінці прийняв sinесур-у. Нині послї не ідуть за своїм пересвідченєм, а слухають невольничо своїх вибор-

ців, беруть від них *mandat imperativ*. Хто більше грушок обіцяє на вербі, той находити послух у виборців. Шарлятані політичні ідуть тепер горою, туманять виборців, відтак слідує розчароване, а виборці заведені в надії шукають за другим ще більшим шарлятаном. Поза тим всім панує тероризм біржевої праси. Праса роздмухала колись справу цілейську і повалила коаліцію. Пізніше роздмухала розпорядження язикові і повалила гр. Баденього. Так буде і на будуче. Австрія переходить нині за разливую хворобу. Бацьл розкладовий вліз вже в організм її, викликав горячку і фебру, а хоррий буде тепер чим-раз більше тратити сили. Чи виздоровіє? Всі бажають одержати тепер вплив на школу. А чудно! за часів конкордату виходили з шкіл революціонери, атеїсти і ліберали; по 1868 р., коли школа стала ся ліберальною, вийшли з неї — антисеміти. Они наслідують Таффого. Тамтой багателізував парламентар, а они кинули перші на него болотом і грязюю. Се не етичний елемент. Широкої мисли в них нема, а средства агітаційні дуже погані. А Молодочехи? Їх схаактеризував колись Таффе найлучше, сказавши, що Молодочехи стануть небавом Старочехами. А як ті партії ненавиділи себе колись. Молодочехи — льокальні політики. Своім виборцям прирекли они дуже багато, навіть державне право. А що стане ся з ними, як виборці побачать їх несловність? Їх місце займуть радикальніші елементи. Отже, наколи відносини в Відні так непостійні і нетривкі, чи можна з ради державної надіяти ся якого-небудь добра? Треба наші сили звернути на сойм. Треба бути приготованими на все. Треба завести і в нас V. курию.

Пос. Кульчицкий домагав ся безпосередних виборів в курії сільській. Ординация виборча з 26-го лютого 1861 р. перестаріла ся. Відносини змінили ся. Інституция вірілістів пережила ся. Грунти роздроблено. Не один селянин посідає нині більше землі як віріліст. Число інтелігенції побільшилось. Треба тій інтелігенції дати право безпосередного вибору. Закон наш опертий на засаді належності членів до громади. З сего виходять такі дивогляди, що хтось живе в місті і голосує безпосередно; як піде на село, тратить се право і противно.

Цікаві виводи пос. Дідушицкого, Романовича і Тарновського подамо в слідуючім числі. На тепер скажемо, що внесенє пос. Щепановського уяло при іменнім голосованю 35 голосами проти 71. Внесенє пос. Яблоньського перейшло, а внесенє пос. Кульчицкого також перепало.

Новинки.

— **Посол Тадей Романович** виїс на письмі до маршалка резигнацію з уряду члена Виділу краєвого. На його місце мав би прийти або пос. Роттер або пос. др. Яль, бірмістр міста Ярославля, чого принаймше бажає собі сойма, лівця. Посол Романович зрезигнував для того, щоби обняти редакцію *Słowa Polskiego* з річною платою 10.000 зр. Дотеперішній редактор *Słowa* п. Щепановський постановив уступити з того становища.

— **Др. Олександр Колесса** — як доносить *Ruch kat.* іменованій надзвичайним професором рускої літератури в львівській університеті, де викладав доси яко доцент.

— **Львівський магістрат** запропонував раді міській на три посади секретарів (по 1.760 зр.) комісарів концептових: Льва Дзюбінського, Івана Стотаньчика і Спіридіона Баньковського. Дальше ухвалив магістрат замінувати комісарями (по 1.400 зр. річної пенсії) Володимира Гофмоля, Тадея Данецкого і Йосифа Завистовського.

— **Ряшівська прокуратура** виточила карне дохождение в справі побитя соціалістичного агітатора Шіфлера. Початок слідства мав дуже цікавий епізод. Ото ряшівська прокуратура зажадала від суду перемиского протоколу обдукції трупа Шіфлера і доперва перемиский суд дав знати прокуратурі, що Шіфлер живе. Цікаве також, що й соціалістична газетка *Równość* дала посмертну повістку Шіфлера в чорній обвідці.

— **Кілька адютів по 600 зр.** є до роздачі при ц. к. авдиторіяті для тих, що хотять повьятити

ся і виобразовати ся в авдиторськім заводі. До практики будуть допущені ті чинні і нечинні військові, котрі вже відбули службу презенційну і предложать свідощтва з укінчених студій правничих. Поданя належито удокументовані належить вносити в дорозі службовій до міністерства війни.

— **Крадіж в уряді податковім.** Минушого тижня вломили ся до уряду податкового в Монастирських злодій і діставши ся до депозитової каси повітового суду, украли з неї дорогоцінностей і вартісних паперів на кілька тисяч зр. В першій хвилі увязнено яко підозріного о ту крадіж вольного, однак слідство виказало повну его невинність. Натомість увязнено кількох жидів, котрі хотіли продати у Львові дорогоцінності, що походили з тої крадежи. Здає ся, що згадана крадіж є ділом добре з'організованої злодійської шайки.

— **Золото.** З Вікторії, що належить до Канади англійської Колумбії, доносять, що над одним потоком в дорічю Юкона найдено казочно багаті поклади золота. В скалистім ярі добыто за одним заходом на 50.000 доларів. Місцевість та подібно як Кльондике на Аляшці стала метою безчисленних жадних золота подорожників.

— **Крадіж листу грошового.** Берлинська філія вроцлавського банку дисконтного надала лист грошовий на 80.000 франків під адресою банкового дому в Галачу в Румунії. В дорозі однак лист той вкрадено і то, як виказали дохождение, вже в границях Румунії. Здає ся також, що злодій не всів ще виміняти грошових паперів на монету.

— **Катастрофи на морю.** Паровець «Elacht», що належить до генеральної трансатлантичної компанії, в дорозі з Марсильї до Кольон розбив ся передвчера недалеко рога Анага і пішов на дно. Капітана, одного офіцера і 11 моряків вратовано. 49 подорожних і 38 моряків згинуло. — Недалеко берегів Аляшки затонув корабель «Clara Nevada». Причиною катастрофи було пукненє кітла. Ціла залога і всі подорожні, котрих число незнане, потопили ся. — На східнім побережю фінського залузу відорвала ся брила льду і унесла з собою на повне море 240 рибаків. Уратовано з них 40, прочі здає ся утонули.

— **Дрібні вісти.** В Бахум в Вестфалії вибух пожар в копальні вугля «Vereinigte Karolinen-glück», наслідком чого згинуло до 60 гірників а багату видобуто тяжко поранених. — Король румунський Кароль вибере ся в подовзі в гостину до царя в Петербурзі. — Архикнязь Франц Сальватор іменованій властителем і шефом 15-го полку гузарів. — В Римі сполошили ся коні при повозці короля Гумберта і вивернули его. Королеви не стало ся нічого. — 10. полк драгонів, стаціонований в Тернополі, перенесено до Оломунця, а на его місце прийде 13. полк уланів з Золочева. — В Царгороді упав обильний сніг, наслідком чого замерзло двоє воєнків в часі нічної варті на мості. — За викрите злочинників, що заподіяли експлозію корабля «Maine», о чім була у нас вчора звістка, визначено 50.000 доларів нагороди. — Епископ Штроемаєр обходив оноді 60-літній ювілей св'ященства. Торжество в Загребі і Хорвації випало величаво. — Убийник о. Ардана, син дідича, Гошовський, зістав випущений оноді з заведеня божевільних в Кульпаркові і виїхав за границю.

Вісти з АЕпархії Львівської.

На конкурє з речинцем до 24. н. ст. марта 1898 розписана парохія Ратище дек. залозецкого, з тим, що одержавший на ту парохію презенту має виставити декларацію, що не буде противитись відлученю від Ратища прилученої Чистоподи. — Презенту на парохію Качанівка дістав о. Евстахий Нижанковский. — О. Теодор Дзюба, бувший завідатель Лісович, дістав сотрудництво з правом духовної управи в Монастирці. — О. Іларій Мединський, сотрудник Ратища, дістав завідательство там-же. — Правительство асигнувало плату на один рік для прив. сотрудника в Побужанах. — В дім пресвітерський приняті: Волод. Гургула, Алекс. Коренець, Іван Брикович, Людвик Савицкий, Ник. Ридар, Едвард Косановский, Григ. Панчишин, Вільгельм Белкот, Алекс. Грегорович, Петро Кордуба, Лука Захарієвич, Мих. Горчинський, Йос. Застирець, Іван Потоппик, Андр. Возняк, Вас. Кушнір, Савин Дурбак, Ант. Котецкий, Ем. Целевич і Мих. Левицкий.

Вісти з Еп. Перемискої.

В пропозицію прийняті: на Вербицю дек. угнівського оо.: Сим. Дуткевич, Вол. Насальський, Никол. Колтунюк, Юр. Жук, МIRON Латинський, Вас. Яремкевич, Пет. Гумовский, Арт. Мельник, Мих. Сапрун, Вол. Гинилевич, Теодор Савойка, Вол. Гукевич, Каз. Гермак, Ів. Матвіяс, Ант. Фолись, Дам. Гура; на Люблинець дек. любачівського оо.: Віктор Мазикевич, Теофіль Скобельський, Вол. Ільницький, Кир. Пасічинський, Мих. Заяць Ник. Колтунюк, Север. Метелля; на Диків дек. олешицького оо.: Ант. Мокрицкий, Вол. Насальський, Ів. Созанський, МIRON Латинський, Вас. Чернецкий, Ів. Матвіяс, Вол. Дуркот. — Презенту на Олещицьку волю дістав о. Ант. Макарт. — Дійсним деканом ярославским іменованій о. Іван Хотинецкий, почетний крилошанин і парох в Ярославі. — Завідательство на Ляпках дек. ярославського дістав о. Роман Крушинський. — Сотрудництво на Крупни дек. потелецького дістав о. Теодор Дзуліт. — Намістництво продовжило дотацию з релігійного фонду для сотрудників в Баньові на час душпастирства тамошнього о. пароха і Дахнові на дальшій одній рік.

Наука, штука, література.

— «Правда» ч. 6. містить: «За приміром Цісаря». — І червоні чобітки далять. — Промова пос. Барвіньського в розправі над справозданем шкільної комісії о заснованє рускої гімназії в Тернополі на 19-ім засіданю кр. сойму дня 5-го лютого 1898. — Все на добро. — Перекотиполе. — Що зробив сойм для голудуючих селян?

Телеграми.

Відень, 17. лютого. «Deutsches Volksblatt» подає, що делегації будуть скликані на май для полагодження спільних справ, почім буде конституция здержана по конець 1898 р. Погослови о кабінетовій кризі поновляють ся що раз голоснійше. Наслідником Гавча має стати гр. Франц Тун.

Відень, 18. лютого. Вже перед оголошенем нових розпоряджень язикових заповів Шенерер в *Unferfälschte Deutsche Worte*, що з іром внесе обжалованє кабінету за ті розпорядження.

Прага, 18. лютого. Адресова дебата не відбуде ся в повній палаті. Сойм зараз по ухваленю бюджету буде замкнений. — Орган др. Енгля запевнює, що дебата адресова таки відбуде ся. Вчера відбула ся в тій справі нарада провідників більшости з маршалком кн. Льобковичем, котрий виїздить зараз по нараді до Відня. Німці грозять, що на случай ухваленя адреси після проекту комісії, розпочнуть на ново обструкційну борбу в раді державній. — З Праги доносять, що полуднево-славянські последи подали проект скликаня мужів довіря правийці на нараду до Відня. Предметом нарад була би теперішня ситуація і застановленє ся над становищем супротив кабінету Гавча. Наслідком того п. Яворський має скликати парламентарну комісію в перших днях марта.

Любляна, 18. лютого. На личну інтервенцію президента краю понехали німецькі студенти проєктowanego на вчера бумлю. Словінські студенти осьвідчили в письмі до посадики міста, що демонструють не против Німців, але против пруских відзнак.

Будапешт, 18. лютого. Міністер справ внутрішних відобрав дебіт почтовий віденьській соціалістичній *Arbeiter Zeitung*. — Посол Рогончи зізнав в соймі, що від бр. Банфіого одержав 5.000 зр. на свій вибір.

Париж, 18. лютого. Вчера був спокій. Адвокат Clemenceau домагав ся доставлення всіх актів з міністерства з процесу Естергазого. Пікарт зізнав, що Естергази міг знати тайни артилерії французкої і потвердив можливість, що Естергази був зрадником. Генер. Pellieux потвердив ще раз, що Драйфус був зрадником.

Альгофон,

в цілім того слова значіно успішне
средство против хвороби зубів
і невральгії.

12

Ціна флакону 35 кр.

Головний склад в аптиці

161 123—2

Жигм. Рукера

під „Срібним орлом“ у Львові.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1897.
(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
7-30	з Іцкан	до Львова	6-00	до Підволочиск з головн. двірця	зі Львова
7-50	" Янова		6-10	" Іцкан	
7-52	" Тернополя на Підзамче		6-15	" Підволочиск з Підзамча	
8-05	" Лавочного		6-45	" Іцкан	
8-15	" Тернополя і Бродів на головний дворець		8-40	" Кракова	
8-25	" Сокала		8-50	" Янова, Калуща, Хирова	
9-10	" Кракова		9-20	" Скольного	
9-25	" Ярослав		9-25	" Сокала	
10-35	" Янова		10-05	" Підволочиск з головного двірця	
1-15	" Кракова		10-27	" з Підзамча	
1-30	" "		10-45	" Іцкан	
1-40	" Скольного Стрия, Калуща, Хирова		1-55	" Підволочиск з головного двірця	
1-50	" Черновець		2-08	" з Підзамча	
2-15	" Підволочиск на Підзамче		2-40	" Черновець	
2-30	" " головний дворець		2-50	" Кракова	
5-25	" Сокала	Ніч	3-05	" Стрия	Ніч
5-35	" Підволочиск на Підзамче		4-40	" Ярослава	
5-45	" Іцкан				
3-04	з Підволочиск на Підзамче		4-40	до Кракова	
3-30	" " головний дворець		5-20	" Лавочного	
6-00	" Кракова		6-24	" Янова лип в будні дни	
6-55	" Підволочиск на головний дворець		6-45	" Кракова	
8-45	" Кракова		7-05	" Сокала	
9-10	" Кракова		7-25	" Тернополя з головного двірця	
9-30	" Кракова		7-30	" Лавочного	
9-43	" Підволочиск на Підзамче		7-47	" Тернополя з Підзамча	
9-50	" Іцкан		7-48	" Янова	
10-00	" Підволочиск на головний дворець		10-30	" Іцкан	
10-20	" Стрия, Хирова		11-00	" Кракова	
12-10	" Лавочного		11-37	" Підволочиск з головного двірця	
				" з Підзамча	

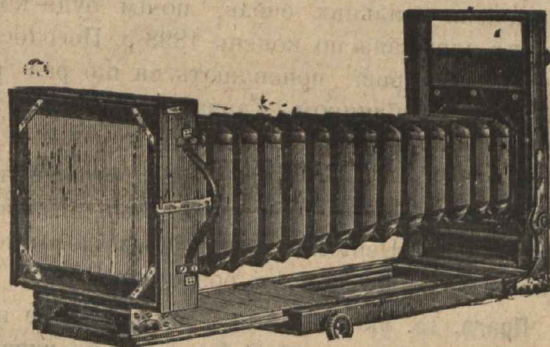
ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 17. лютого 1898.

І. Акції за штуку.		платять	жадають
		зл. кр.	зл. кр.
Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.		215 —	218 —
Зеліз. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. вальсрбл.		282 —	285 —
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.		380 —	390 —
" кред. гал. по 200 зл. в. ав.		—	210 —
Гарбарні в Ряшеві по 200 зл. в. ав.		200 —	210 —
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Липінського по 500 кор. в. ав.		250 —	260 —
II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.			
Банку гіп. г. 5 ⁰ / ₁₀ в. ав. з 10 ⁰ / ₁₀ пр.		110 20	110 90
" " 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ " " льос в 50 л.		100 —	100 70
" " 4 ⁰ / ₁₀ " " в 601 по 200 К.		96 70	97 40
" краєв. 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ в. ав. льос в 51 л.		100 50	101 20
" " 4 ⁰ / ₁₀ в. ав. льос. в 57 л.		97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4 ⁰ / ₁₀ (першаеміс.).		97 80	98 50
" " " 4 ⁰ / ₁₀ льос. в 41 ¹ / ₂ літ		97 50	98 20
" " " 4 ⁰ / ₁₀ " в 56 літ		97 10	97 80
III. Обліги за 100 зл.			
Гал. фонду пропін. 4 ⁰ / ₁₀ в. ав.		97 80	98 50
Буков. " 5 ⁰ / ₁₀ " "		102 75	—
Комунальні Банку кр. 5 ⁰ / ₁₀ (2 ем.)		102 10	102 80
" " 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ (3 ем.)		100 10	100 80
Зелізничі локальні 4 ⁰ / ₁₀ по 200 кр.		96 50	97 20
Іозички краєв. 6 ⁰ / ₁₀ ва. з року 1873		103 —	—
" " 4 ⁰ / ₁₀ " " 1891		—	—
" " 4 ⁰ / ₁₀ по 200 кор. з р. 1893		97 80	98 50
" м. Львова 4 ⁰ / ₁₀ по 200 кор.		97 —	97 70
IV. Льоси.			
Міста Кракова		25 25	27 25
" Станиславова		42 —	—
V. Монети:			
Дукат цісарский		5 62	5 72
Наполеондор		9 49	9 59
Пів-імперіал		9 55	—
Рубель російський срібний		1 20	1 25
" " паперовий		127 50	128 50
100 марок німецьких		58 55	59 —

Перший християнський
ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводової фотографії і для П. аматорів поручає низше цін у всіх фірмах краєвих і заграничних. Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відворотною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіх приборів до фотографії. На жадане виписує ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартості апарату) з об'єктивами Voigtländer'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковский

Львів, ул. Баторого 22.

131 42—140

АГЕНЦИЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель)

приймає передплату на всі часописи у всяких языках і доставлює до дому без всякої доплати.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₁₀ АСИГНАТИ КАСОВІ
з 30-дневним виповідженєм

3¹/₂⁰/₁₀ АСИГНАТИ КАСОВІ
з 8-дневним виповідженєм,

а всі інші находячі ся в обігу 4¹/₂⁰/₁₀ Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4⁰/₁₀ з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

Видає відповідає за редакцию: Стефан Кульчицкий.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресов. Митроп. і Пресов. Еп. Ординариатам всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнїд огневих.

„Дністеръ“ вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 вносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услїва обезпечєнь користні а шкоди ліквідують ся безпроводно. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові, котре дає найкористнійші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5¹/₂⁰/₁₀ і 1⁰/₁₀ додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4¹/₂⁰/₁₀. Уділ членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністеръ“. Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьський)

у Львові, ул. Крута ч. 7.

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з холявами для духовенства по як найприступнійших цінах.

Рівнож приймає репарації калюшів. — З провінції вистанє старий оказ на міру. 136 40—140

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрику туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, лиця Галицка число 12. Замавляючим 5.000 туток разом опакowane і відсилка franco.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-наук. виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

З друкарні В. А. Шийковського.